

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 180/16

KLAGER: Mina Gabel Lunde
ADRESSE:
PUBLIKASJON: NTB
PUBLISERINGSDATO: 22.-23.06.2016
STOFFOMRÅDE: Media
SJANGER: Nyhetsartikkel
SØKERSTIKKORD: Kildekritikk og kontroll av opplysninger, saklighet og omtanke, tittelbruk, samtidig imøtegåelse, tilsvær, lenking
REGISTRERT: 28.06.2016
BEHANDLET I PFU: 27.09.2016
BEHANDLINGSTID: 89 dager
KLAGEGRUPPE: Fagperson (journalist)
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER: Parallell klagesaker mot flere redaksjoner (170-173/16, og 175-180/16).

SAMMENDRAG:

NTB sendte **onsdag 22. juni 2016** ut en nyhetsartikkel med tittelen «**DN-journalist kritiserte kolleger og kilder på Twitter**». Artikkelen henviste til Medier24s omtale av saken:

«Bak en anonym Twitter-konto har en av Dagens Næringslivs egne journalister rettet verbale spark mot både kilder, sjefer og kolleger, skriver Medier24.»

Om Twitter-kontoen het det:

«Profilen @fruhjorth har eksistert siden april 2015 som en form for selvutnevnt pressefaglig utvalg (...). Tonen overfor journalister, medieledere, samfunnsdebattanter og andre tvitrere har tidvis vært hetsende, skriver Medier 24.»

Det ble også opplyst at DN-journalisten har bekreftet å ha tvitret anonymt som @fruhjort:

«Mina Gabel Lunde har jobbet som journalist i avisens Etterbørs-redaksjon siden 2013. Lunde erkjenner at hun står bak kontoen, men sier det også er andre som har bidratt. - Så vidt jeg vet er jeg en av seks som har hatt tilgang på den anonyme twitterkontoen @fruhjorth. Min aktivitet og tiden jeg har brukt på kontoen har vært minimal, skriver hun i et tilsvær. (©NTB)»

NTB sendte også ut en artikkel, relatert til saken, **onsdag 23. juni 2016**. Denne hadde tittelen «DN-journalist i hardt vær får sluttpakke». Her ble det først opplyst:

«Utvidet med VG.»

Videre sto det:

«Dagens Næringslivs-journalist Mina Ghabel Lunde, som onsdag ble kjent som bidragsyter til en anonym Twitter-konto som harselerer med intervjuobjekter og mediefolk, har fått sluttpakke fra næringslivsavisen. Ifølge Journalisten har Ghabel Lunde fått innvilget sluttpakke og slutter i DN med umiddelbar virkning. Sjefredaktør i DN, Amund Djuve, bekrefter overfor VG at det er korrekt.»

Det fremgikk også at fristen for sluttpakkesøknad egentlig gikk ut påfølgende søndag, samt at Lunde hadde søkt om sluttpakke «i forbindelse med den pågående nedbemanningsprosessen i DN», og at søknaden ble sendt «lenge før dette her [@fruhjort-saken] kom ut i mediene».

Under mellomtittelen «Tidvis hetsende» sto det:

«Onsdag uttalte Ghabel Lunde at hun var en av seks som hadde tilgang til den anonyme Twitter-kontoen @fruhjort. (...) - Min aktivitet og tiden jeg har brukt på kontoen har vært minimal, skrev Lunde i et tilsvaer.»

KLAGEN:

Klager er den omtalte, tidligere DN-journalisten, Mina Ghabel Lunde.

Innledningsvis i klagen gjør hun rede for hva som skjedde før Medier24s publisering, som var den første publiseringen i mediene om saken, og som NTB blant annet refererer til. (Se den parallelle klagesaken, sak 170/16, for denne bakgrunnsinfoen.)

Etter den detaljerte innledningen om hva som skjedde forut for publisering, kommer klager inn på hvilke punkter i Vær Varsom-plakaten (VVP) hun mener Morgenbladet har brutt og hvorfor.

Klager viser til følgende VVP-punkter:

- 3.2 (kildekritikk og kontroll av opplysninger)
- 4.1 (saklighet og omtanke)
- 4.4 (dekning for titler etc.)
- 4.7 (identifisering - senere frafalt)
- 4.14 (samtidig imøtegåelse)
- 4.15 (tilsvaer)
- 4.16 (lenking)

VVP 3.2/4.4

Slik klager ser det, har NTB ukritisk videreformidlet udokumenterte påstander, og tittelen i den første av de påklagede publiseringene, har heller ingen dekning i stoffet: «NTB [skriver] en artikkel ene og alene basert på Gard Michalsen [Medier24] som kilde. Her er ingen bredde, kritiske valg, eller kontroll av om opplysninger - som avisen velger å sende ut til

absolutt alle redaksjoner i hele Norge – er korrekte.»

VVP 4.1

Etter klagers mening har NTB heller ikke utvist tilstrekkelig omtanke og saklighet i publiseringen, «[n]år landets nasjonale telegrambyrå konkluderer med at vesentligheten av å omtale en sak som angår journalisters hårsårhet og muligens og i verste fall - men på ingen måte dokumentert - kritikk av egen arbeidsgiver (...) veier opp for den belastning dette kan og vil medføre for den omtalte og anklagede i saken».

Hva gjelder den andre påklagede artikkelen, kan klager ikke se at denne heller er relevant og saklig: «[A]t det å melde denne nyheten dagen etter at jeg er beskyldt og uthengt i nær alle landets aviser (mye takket være NTB) for ting jeg avviser – og ingen kan dokumentere – at jeg har gjort, legger ytterligere belastning på meg, noe NTB åpenbart ikke viser omtanke for, men masseutsender på nytt.»

VVP 4.7

Klager stiller videre spørsmål ved nødvendigheten av å navngi henne, og mener saken kunne vært omtalt ved at man i stedet for eksempel skrev «en journalist eller en DN-journalist».

VVP 4.14/4.15

For øvrig opplyser klager at hun aldri fikk mulighet til å imøtegå de sterke beskyldningene som fremkommer i tittel og ingress.

VVP 4.16

Slik klager ser det, innebærer det også et presseetisk overtramp når NTB lenker til Medier24 i sine publiseringer, ettersom klager mener Medier24 har «publisert en rekke sterke og udokumenterte beskyldninger (...), etter en prosess som har vært svært spekulativ, kampanjedrevet og klanderverdig», og altså ikke i tråd med de presseetiske reglene (jf. PFU-sak 170/16).

FORSØK PÅ MINNELIG LØSNING:

Partene har vært i kontakt med sikte på å løse saken i minnelighet, uten at dette har ført fram.

TILSVARSRUNDEN:

NTB avviser at deres publiseringer bryter med god presseskikk, og opplyser: «En viktig oppgave for NTB som Norges største nyhetsbyrå er å videreformidle nyheter som har sitt opphav i andre medier. Vi vil derfor i utgangspunktet slå fast vår udiskutable rett til å sitere andre medier.»

NTB bekrefter derfor at deres første artikkel om saken bygger på Medier24s første publisering. NTB skriver: «Saken vakte vår interesse fordi den dokumenterer at en journalist som skriver om medier i Dagens Næringsliv også – anonymt – bidrar med til dels ramsalt kritikk av navngitte journalister på Twitter.» Slik NTB ser det, var informasjonen i Medier24-artikkelen troverdig, da den var «omfattende» og det ble vist til «en rekke eksempler på @fruhjorts innlegg», samt at «metodene som er brukt for å avsløre hvem som står bak den

anonyme Twitter-kontoen» ble omtalt. Etter NTBs mening er kilden, Medier24, «et velrenommert nettsted for presentasjon av nyheter om medier», og «det er grunn til å stole på at informasjonen som framkommer er korrekt».

Når det gjelder kildegrunnet for den første artikkelen, avviser NTB imidlertid at den kun er basert på Medier24: «Ved siden av dokumentasjonen som framkommer i artikkelen, er det verdt å merke seg at Mina Ghabel Lunde også er referert. Det står at hun erkjenner at hun står bak kontoen, og hun er sitert på sin befattning med den.» NTB avviser derfor også at det ikke skulle være dekning for tittelen: «Det er godt gjort at Mina Ghabel Lunde står bak Twitter-kontoen @fruhjort (...). NTB-saken er en syntese av Medier 24s sak og det lenkes dit.»

Etter NTBs mening er saken dessuten presentert «i vesentlig neddempet tone og vinkel sammenlignet med det som framkommer i originalkilden». Redaksjonen skriver: «Vi mener opplysningen om sluttpakken er sentral, særlig det faktum at Ghabel Lunde slutter med umiddelbar virkning. Det framkommer tydelig at hun var en del av den ordinære søkeprosessen for sluttpakker i Dagens Næringsliv, men omstendighetene rundt umiddelbar avgang må relateres til saken Medier 24 brakte, og som NTB i sin tur viderebrakte.»

Hva gjelder navnebruken, kan NTB forstå belastningen: «Likevel mener vi at saken hviler på nettopp identifikasjon. Ettersom vi mener at saken har nyhetsverdi og relevans, mener vi også det var nødvendig og riktig å navngi Mina Ghabel Lunde.»

Med hensyn til klagers mulighet for samtidig imøtegåelse, mener NTB å ha opptrådt i tråd med gjeldende praksis. NTB skriver: «NTB har i denne saken valgt å benytte seg av retten til å viderebringe opplysninger fra andre medier. (...) Det var maktpåliggende for oss også å viderebringe kommentar fra Mina Ghabel Lunde, hvilket vi også gjorde.» NTB viser til hva PFU har sagt tidligere: «'Avgjørende blir det at det tydelig framgår hvor opplysningene og påstandene kommer fra, at det siteres samvittighetsfullt, og at partenes syn kommer frem. Når redaksjonen siterer fra andre medier, kan man også velge en mindre konstaterende stil og/eller dempe identifiserende omtale.' (PFU-sak 186/13 og 187/13).»

For øvrig opplyser NTB at klager aldri kontaktet NTB «for å korrigere eller kommentere opplysninger».

Hva gjelder påstanden at NTB skal ha brutt god presseskikk ved å lenke til Medier24, så avviser redaksjonen denne.

Klager avviser NTBs påstand om at VVP 3.2 er innfridd: «Jeg har tidligere i dette tilsvaret [til alle de påklagede mediene, se parallelle klagesaker] gjort grundig rede for metodene som er brukt av Michalsen og Giæver. Som landets største nyhetsbyrå – med makt til å informere hele landet om en sak ved ett tastetrykk – har NTB et særlig ansvar for å kontrollere at det som publiseres er korrekt. Det er og var ikke vanskelig å finne ut om metodene til Giæver og Michalsen holdt mål eller ikke. De fleste bevis på at den berømte fellen ikke fungerte var og er offentlig tilgjengelige.»

Videre mener klager at «NTB er den av de innklagede mediene som har størst ansvar for selve omfanget og den massive spredningen av denne saken». Klager viser til en vedlagt oversikt fra Retriever av medieomtalen av saken, som ifølge klager viser at hun er omtalt med navn i 96 saker i perioden 22. juni til 7. juli. Klager skriver: «Når mediene jager i flokk

og blodtåka er tykk, glemmer man at det er et ekte menneske som må tåle dette trykket. Hvert enkelt medium vil heller ikke ta ansvar for det totale omfanget. Med sin posisjon står NTB i større fare for å skyte spurv med kanoner enn andre formidlere. Når byrået kaster seg på og sørger for en landsomfattende eksplosjon av en sak der et menneske blir utsatt for udokumenterte beskyldninger, og forbrytelsen som er begått i saken handler om harselering på Twitter, svikter NTB sitt samfunnsoppdrag og senker sin egen troverdighet.»

Slik klager ser det, er det dessuten «helt uforståelig og skremmende at ryggmargsrefleksen ikke er å kontakte personen og la henne komme til orde i saken» når det er snakk om å «videreformidle sterke beskyldninger mot en navngitt person». Dessuten reagerer klager på argumentasjonen om at hun ikke har tatt kontakt med NTB. Klager skriver: «Det er altså ikke slik at personer som omtales i mediene og som det fremsettes (udokumenterte) beskyldninger mot, sitter med ansvaret for å ta kontakt med redaksjonene for å få mulighet til å imøtegå disse.»

For øvrig frafaller klager anførselen om brudd på VVP 4.7 omtalt i klagen. Klager forklarer: «[J]eg forstår at det ville kaste et uheldig lys og mistanke over mine kolleger i Etterbørs dersom jeg ble omtalt som “en mediejournalist i DN”.»

NTB kommenterer i et kort siste tilsvarende, som kun gjelder VVP 4.1 og påstanden om at NTB har et større ansvar «for selve omfanget og den massive spredningen av denne saken» enn andre medier: «At NTB leverer nyheter til norske medier, som igjen publiserer disse, gjør at vi er særs påpasselige med at det vi formidler skal være korrekt og ellers oppfylle pressens etiske regler. (...) Det er innholdet i det vi leverer til våre kunder som må vurderes, ikke hvor mange aviser og nettsteder som har viderebrakt våre artikler.»